

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁR
 Hivatalos kiadásban évről-évre.
 1 évi ára 16 h.
 3 évi ára 48 h.
 6 évi ára 96 h.
 12 évi ára 192 h.
 Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
 napilap

Megjelenik minden nap, a hétvége
 éjjelétől napok kivételével.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyváradi, Sallógyi Dezső-u. 8.
 A szerkesztőség kéziratok vétele
 adására vagy megőrzésére nem
 vállal felelősséget.
 Előfizetők és hirdetősek a kiadó
 hivatalában intézendők.

XIII. évfolyam 61. szám.

Nagyváradi

Csütörtök, 1917 március 15.

Forradalmi hangulat Péterváron.

Menekül az angol nagykövet.

Budapest, március 14. (Saját tudósítónktól.) Kopenhágából jelentik: A дума folytató ülésén Haljukov, a kadet-párt vezére beszédet mondott, amelyben a külső forradalom viszhangjai mutatkoztak. Kifejtette, hogy a helyzet komoly, az ország helyzetét eltitkolni nem lehet. A kormány tehetetlensége folytán a nép részt kíván venni az ország sorsának intézésében.

Kerenszky munkaspárti képviselő szólalt fel hasonló értelemben. Olyan felfordulást fognak megérinti, amelyet még nem látott az ország. A helyzet a párisi nagy forradalom képét mutatja. Fejtelenség és forrongás uralkodik az egész országban.

A pétervári Russkoje Volja a дума üléséhez hozzáfűzi, hogy nemcsak a német militarizmus, hanem a nép is velük szemben foglal állást.

Budapest, március 14. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: Stockholmból távirják, hogy a pétervári angol nagykövet a zavargások miatt, tekintettel a menekülés eshetőségére, Harsinghorsban bérelt lakást.

Sikeres vállalkozásunk Brzezanyánál.

Keleti harctér. Budapest, március 14. (Hivatalos.) Támadó csoportjainknak tegnap jelentett vállalkozásai Brzezany területén teljes sikerrel jártak. Az ellenség hadiépítményeinek alapos elpusztítása után 3 orosz tisztet, 256 főnyi légénységet és több géppuskát és aknavetőt szállítottunk be.

Repülőink ellenséges harcú repülőgépek támadását visszavervén, bombázták a radzivilovi pályaudvart.

Bombáztunk olasz állásokat.

Olasz harctér. Budapest, március 14. (Hivatalos.) Harei tevékenység tegnap általában esekély volt. Görz területén repülőink az ellenséges táborokra Lucinico mellett bombákat hajítottak.

Keletalbániában folyik a harc.

Délkeleti harctér. Budapest, március 14. (Hivatalos.) A keletalbániai tavak területén tovább folyik a harc. A franciák állásainkat Oebrida és a Presba-tó között ismételtelen eredménytelenül támadták.

Höfer

Az angolok nagy veszteséggel támadnak.

Berlin, március 14. A nagyfőhadiszállás jelenté:

Égyeztetési harctér.

Armentierestől északra angol csapatokat tüzelésünkkel elűztünk. Az Anore területén az angolok délután tüzérségi előkészítés nélkül Achtit le Petit-Revillers között Borequoy két oldalán pedig erős tűz előkészítés után támadtak. Nagy veszteségük mellett visszavertük őket, 50 foglyot hagytak kezünkön.

A Champagnében Ripontól délre váltakozó sikerrel folytak a harcok. A Maas keleti partján St. Michielnél meggyúsultak a francia előretörések.

Folyó őrszeink egyikét visszanyomták.

A radzivilovi állomást bombáztuk.

Keleti harctér.

A keleti tenger és a Dnyeszter között több helyen élénk előtéri harcok folytak.

A Narajovka mellett rohamcsapataink megrohanták az oroszok állásainak egyes részeit, szétrombolták kiterjedt aknaműveket és foglyul ejtettek 2 tisztet, 265 főnyi légénységgel, valamint több zsákmányolt gépfegyverrel és aknavetővel tártak vissza.

Radzivilov vasuti állomásra Brodytól északkeletre bőségesen dobtunk bombákat.

József főherceg vezérezredes arcronaláról és Msekensen vezértábornagy hadcsoportjáról nem jelentettek különös eseményt.

Első nagyváradi lóhús-vendéglő márc. 11-én megnyilt! (Bethlen-u. 13.)

Villás-reggeli.

Ebéd. Vacsora.

1 adag húsvés — 30
 1 " hideghús mártással 1:20
 1 " töltöttkaposzta feltéttel 1:20
 1 nagy gulyás 1:—

1 kis gulyás — 60
 1 nagy perkoló 1:20
 1 kis — 80
 1 rostélyos 1:40

Ételnemük házhozvitelre is kaphatók! Kenyérjegyre kenyér kapható.

Tisztelettel: **Szabó Emil és Stolcz Henrik.**

Francia kudarc Monasztirnál.

Macedóniai front.

Az Ochrida és a Presba tó között több francia előretörés eredménytelen maradt. Monasztirtól északnyugatra és éssakra erős ellenséges támadások szintén kudarcot valdottak. Az ellenség mindkét helyen súlyos veszteségeket szenvedett.

Ludendorff, első főszállásvezető.

Az összeférhetetlenségi zsűri tagjai. A képviselőház alelnöke felhatalmazás alapján az összeférhetetlenségi zsűribe Almásy Sándort, Bethlen István grófot, Biscny Ákost, Herceg Ferencot, Pető Sándort, Szabó Istvánt, Ivánka Lászlót, báró Kállay Ubult, Lávay Mihályt, Pető Jánosot, Serényi Bélát, gróf Ivánka Árpádot, Szmercsányi Györgyöt, Szmercsányi Jenőt és Wenckheim Lászlót osztotta be.

A tisztviselői nyomor a Házban.

Mezőssy a koncentrációs kabinetéről.

A képviselőház ülése.

Budapest, március 14.

A képviselőház ülését délután fél 4 órakor nyitotta meg Szász Károly alelnök.

A miniszterelnök beterjeszti javaslatát az új koronaőr megválasztására. Azután folytatták a miniszterelnök jelentéséről szóló vitát.

Schuller Rezső szász képviselő szólal fel. Megállapítja, hogy a szászok együtt érnének a magyar nemsettel és együtt védik a hazát. Bírálja az állatátvételi bizottság működését, s méltányos eljárást kér a bizottságtól a lakossággal szemben. A miniszterelnök jelentését külsőben tudomásul vevés.

Mezőssy Béla a következő felszólaló. Helyesli, hogy az erdélyi képviselők informálják a Házat a nép érzelmeiről, azonban a szász és román képviselők nem terjesztenek elő olyan dolgokat, amelyeket az alelnök is szívesen támogatna.

Beszél a körtisztviselői nyomoráról, a kik Erdélyben az államvagyonát megmentették, a saját vagyonukat azonban nem tudták megmenteni. Szóvá teszi a lateiner elem nyomasztó helyzetét. A pénz forgalmi értékének csökkenése erősen sújtja a tisztviselőket. Adjanak a tisztviselőknak 50 százalékos fizetésjavítást!

Beszél továbbá a központok működéséről, a sertésárvételtől.

Megemlíti a koncentrációs kabinet alakításának kérdését, amelyet szerinte érzelmi áldozatok árán is meg kell teremteni.

Ghilányi Imre földművelésügyi miniszter röviden reflektált Mezőssy felszólalására, aztán az elnök félbeszakítja a vitát s bejelenti, hogy a legközelebbi ülés pénteken lesz.

Áttérnek az interpellációkra.

Gedeon Aladár a miniszterelnököt interpellálja meg a gömörmegyei főispán vissza-

élései miatt. Hosszasan ismerteti a visszaéléseket.

Tisza István gróf miniszterelnök felel. A főispán ellen nem indíthatnak fegyelmet, a kormány szigorúan megvizsgálja a dolgot. Az eredményből levonják a konzekvenciákat, viszont a gömöri főispán is levonja a konzekvenciát. Meg kell várni, hogyan fog végződni a dolog.

Polónyi Géza: Dankl-nak a testőrség parancsnokává történt kinevezése tárgyában interpellál. Dankl nem magyar állan-

polgár, azért kinevezése közjogi törvényeinkbe ütközik.

Tisza nem lát közjogi sérelmet, a mennyiben a főlörmesterei állást és testőrkapitányi méltóságot kettéválasztották. Ugyanis a főlörmester nem viselt olyan magas katonai rangot, hogy a testőrkapitányi tisztelet elláthatná.

A ház tudomásul vette a választ.

Apponyi Alibert gróf interpellációját elhalasztotta.

A Ház ülése 8 órakor véget ért.

Egyre jobban terjed a pétervári forradalom.

Hét képviselőt letartóztattak. Nő az éhínség Oroszországban

Budapest, március 14. (Saját tudósítónktól.) Zürichből táviratozzák: A Corriere della Sera jelenti, hogy a dumában tartott házkutatás folytán fontos okiratok jutottak a kormány birtokába. A дума elhalasztása ez okból következett be.

Számos egyént a zavargás miatt agyonlőttek. Még több képviselő letartóztatása várható. A követségek épületét szigorúan őrzik.

Budapest, március 14. (Saját tudósítónktól.) Pétervárról jelentik: Hét képviselőt helyeztek eddig előzetes letartóztatásba.

A pétervári város parancsnok a főhadiszállásra utazott.

Budapest, március 14. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: A pétervári helyőrséget új csapatokkal erősítették meg. A munkás- és diáknegyedekben a házkutatások állandóan folynak és számos letartóztatás történik. Mindenütt felfordult állapotok uralkodnak, gyülekezni még az ételmi-szerüzeletek előtt is tilos. Ez csak fokozza az inséget.

Leginkább a niszijnovgorodi kormányzósgban érezhető a kenyérhiány.

Odessában a gabonakészletek teljesen kifogytak. A szénhiány miatt a közúti vasutak forgalma még most is szünetel. Az orosz vasutak forgalmát is válság fenyegeti.

Amerikában behívták a tengerészeket.

Budapest, március 14. (Saját tudósítónktól.) Bósból jelentik: A Petit Journalnak jelentik Karlsruhból: Newyorkból táviratozzák, hogy az Egyesült Államokban március hetedikén behívták a tengerész katonákat.

A buvárhajóharc újabb eredményei.

Budapest, március 14. (Saját tudósítónktól.) Berliából a Wolff újság jelentik: Buvárhajóink újabban 17 gőzöst, 2 vitorlást és 3 halászgőzöst süllyesztettek el összesen 48.150 brutto regiszter tonna tartalommal.

Egy buvárhajó azonkívül elsüllyesztett egy ellenséges kis cirkálót, amelynek 3 ferde kéménye volt, továbbá a Q 23 tengeralattjáró-kelöpcének szánt hajót. Az utóbbiról 1 hadnagyot és 4 közembert fogtunk el, egyik ember súlyosan megsebesült.

A tengerészeti vezérkar főnöke. (Min. eln. sajtóosztály.)

Terményünk és állatállományunk pusztítására törnek ellenségeink.

Budapesti tudósítónk jelenti: A belügyminiszter biztos értesülés szerint felhívta a hatóságok figyelmét arra, hogy az ország terményét illetőleg idegen államok polgárai részéről érhető veszélyekre. Megbízható értesülés szerint vannak ilyen idegen állambeli polgárok, akik az ország fegyveres erőjének megbénítása végett a takarmányt és élelmi-készletet elpusztítással fenyegetik, s az állatállományban pedig a takonykórt terjesztik. Akiről kiderül, hogy tudomást szerez ilyen dolgokról és azt eltitkolja 5-20 évig terjedő elzárással büntetettik.

Már hogy volna Frey János antiszemita!

„Antiszemita hang a Házban.”

Családokorászai olvastuk tegnap lapjárunk, a Szabadság hasábjain ezt a címet: Antiszemita hang a Házban. Miféle antiszemita hang volt az? Nálunk egy szó sem volt róla. Talán a cenzura végtelen bölcsesége úgy intézkedett, hogy ezt az antiszemita hangot csak a Szabadságnak lett légyen szabad a sajtó közönsége fülelhez eljuttatni, nekünk pedig nem? Vagy valami véletlen játszott közre, hogy az antiszemita hang csak lapjaink föléhez jutott el? Érdeklődéssel és kíváncsisággal olvastuk el a cikket és arról győződünk meg, hogy ezáltal sem a cenzura különösegről, sem más dologról szó sincs. A Szabadság ugyanazt közli az országgyűlésről, mint a Tiszánál és sehol egyik tudósításban sincs egy hangocska sem az antiszemizmusról, sőt elő sem fordul ez a szó: zsidó, avagy zsidón: izraelita.

Már most annál isgatóbbá vált a kérdés: hogyan került mégis a címbe az antiszemita hang?

Valaki azt a véleményét kockáztatja meg, hogy Frey János néppárti képviselő indítványában kellett a Szabadságnak antiszemitizmust hallania. Minő meglepő érzékeny hallás! Mit is követelt Frey János? Csak azt, hogy tegyék le a Ház színterére a felmentettek névsorát, hadd lássuk, melyik felekezetből, foglalkozási ágból stb. hányan vannak felmentve. Az egész csak egy ártatlan kíváncsiságról. Frey János bizonyos kiváló statisztikus és speciális szakmája a felekezetek felmentési statisztikája. Talán ebből a speciális szakmából tudományos munkával akarja statisztikai iradalmunkat gyarapítani és adatokra van szüksége. A statisztikusoknak néha különös kedvteléseik vannak. Van olyan statisztikus, aki hiszámította, hány bacillus van egy köbcentiméter vízben. Egy másik azirant érdeklődött, hány köbméter levegő jut Budapesten egy szegény és hány egy gazdag emberre a lakásában. Sem a bacillusok, sem a levegő nem haragszotak meg érte, hogy őket megstatistikázták.

Frey János a felmentetteket akarja megstatistikázni, bizonyos merő tudományos érdeklődéstől. Egy szóval sem antiszemitizmusról — oh, hogyan is tételezhető fel róla valaki, mióta illetékes férfi, Agoston Péter testvér olyan alaposan kimutatta a zsidóság összes erőseit? Frey János feltétlenül megvan róla győződve, hogy a felmentettek közt a zsidóság szigorúan csak abban az arányban van képviselve, a mennyi számarányánál fogva megilleti. Hogy vallási számarány szerinti statisztikát is kívánt? Oh, hát ez bizonyos megint csak afféle statisztikus különkedés. Frey János nagyon jól tudja azt, hogy nálunk a zsidóság érzékenységet — persze csakis ezért — minden körülmény közt kímélni kell. Frey János feltétlenül diszkrét, kedves férfi, a kit bizonyos más vallás számaránya izgat. Valószínűleg arra kíváncsi, hogy hányan vannak felmentve például a baptisták vagy mondjuk az unitáriusok közül. Lehet, hogy ha már recipált felekezet iránt érdeklődik, akkor — tekintettel a mohamedán vallás legfrissebb keletű recipálására — feltétlenül csak a felmentett mohamedánok száma iránt érdeklődik. De a felmentett izraeliták száma — ki merné ezt a kérdést piszkálni?

Frey János kijelentette, hogy ő nem antiszemita; ő csak számbeli adatokat kért s egy néhány rideg számban csak nem lehet olyan izgató adat, hogy mindjárt antiszemitizmust kelljen kiabálni — előre, mi kor az illető számokat még nem is ismeri senki.

Dehogy is antiszemita Frey János! Sőt éppen ő az izraeliták igazi barátja.

Akadott eddig talán néhány ember, aki — bizonyos mértékig — úgy magában azt gondolta néha, hogy a nem keresztény lakosságból sokszorosan többnek vannak felmentve, mint a hánynak a zsidóság arányában szerint felmentve kellene lenniök. Ennek a vélt mértéknek természetesen az illetők kifejezését nem adták, mert tudják, melyik kivétel érzékenysége az, a melyet Magyarországon fő- és jószágvesztés terhe alatt tilos érinteni. Ezek a keresztény gyászok csak otthon és csak egy óvatosan gondolták ezt a gyanúsítást.

Nos hát Frey János ezekre a néma gyanúkra akar fényesen rávilágítani. Lássuk tisztán, hogy Magyarországon nincs kivétel a felekezetek részéről felekezeti!

Lássuk, hogy izraelita polgártársaink egy percenttel sem részesülnek több előnyben, mint a mennyi őket számarányuknál fogva megilletné és nemuljon el minden sárda gyaru, lássunk tisztán, a statisztika világosságánál!

Csak egy ártatlan számadatot, csak egy kis világosságot kért Frey János; mit nek attól annyira megijedni.

A Vörös-Kereszt Egyesület közgyűlése.

Beszámoló

az egyesület éldásos működéséről

A Vörös-Kereszt Egyesület tegnap tartotta tisztújító, majd választmányi ülését a városbázis, amelyen beszámolt arról a szélekeztől, nagyarányú jótékony működéséről, amely mindenél jobban dícséri egy az egyesület vezetőit, mint Nagyvárad jótékony és áldozatkész közönségének azon részét, akik igyekeznek az egyesület érdekeit előmozdítani. Az egyesület működéséről szóló jelentést már ismertettük.

A közgyűlésen dr. Cziffra Kálmán főispán elnökölt s jelen voltak: Pally Lajosné, Nagy Ödönne, Butyka Lajosné, özv. Grünwald Henrikné, dr. Mihály Lajosné, Reismann Mórné, Schönberger Árminné, dr. Balányi Ernőné, Marián Emilné, Farkas Etelka, valamint Lábán Lajos, Tatár Zoltán, dr. Fráter Imre, dr. Vucsek Gyula, Németh István, dr. Gyöngyösy István, dr. Személy Kálmán, Pásztor Ferenc.

Dr. Cziffra Kálmán visszajelentést tett az egyesület működéséről s válaszolt, hogy mit tett a Vörös-Kereszt Egyesület. Az értékes munkájánál még értékesebb az az ügybuzgalom és szeretet, amelyet az egyesület tagjai és pártól kifejtettek. A fáradtság és kötelességtudás versenyestek abban, hogy a szenvedő katonák eszeit mentseik meg fájdalom- és szenvedéseiktől. Leghalásabb köszönetet mond mindazoknak, kik oly szépen kivették részüket az emberszeretést nemes munkájából.

Ezután a költségvetést állapították meg és pedig 451,248 K kiadásra és 451,262 K bevétellel.

A választmányt a következő tagokból alakították meg: dr. Fráter Imre, Farkas Izidor, dr. Cziffra Kálmán, dr. Konrád Márk, Németh István, Kereszty Kornél, Rimler Károly, Buljovszky Józsefné, özv. Des Echerolles-Kruspér Sándorné, dr. Gyöngyösy Istvánné, özv. Nagy Ödönne, Pally Lajosné, Petry Gyuláné.

Számvizsgálókká választották: Németh

István, dr. Hoványi Gyula, dr. Konrád Márk.

Ezután a Vörös-Kereszt országos közgyűlésére a következő hét tagot küldték ki a nagyvárad körzet képviselőiben: dr. Cziffra Kálmán, özv. Des Echerolles-Kruspér Sándorné, dr. Fráter Imre, tordai Molnár Gézáné, dr. Hoványi Gézá, dr. Személy Kálmán és dr. Konrád Bélát.

A közgyűlés az Országos Vörös-Kereszt két legfőbb vezetőjét: Ferenc Salvator főherceget és gróf Csekenics Endrét táviratban üdvözölte s a közgyűlés véget ért.

A választmány ülése.

Ezután a választmány tartotta alakuló ülését s megválasztotta a tisztikart a következőkben: elnökök: dr. Cziffra Kálmán és özv. Des Echerolles-Kruspér Sándorné, alelnökök: dr. Fráter Imre és Molnár Gézáné; pénztárnok dr. Személy Kálmán, orvos dr. Bozóky Dező, titkár dr. Konrád Béla, jegyző dr. Mayer László, garda dr. Frankó József.

Dr. Cziffra Kálmán elnök megköszönte a bizalmat; újult erővel igyekezik meg feladatát teljesíteni.

Ezután Hercegh Ferenc felkérésére, hogy a sebesült katonáknak jó magyar könyveket küldjünk, 350 koronát szavaztak meg, amelyből a legkiválóbb magyar írók munkájától szereztek be a szükséges bizottság könyveket a sebesült és beteg katonák részére.

Ezután egyes katonák kórházak felszerelési tárgyaira szavaztak meg 300 koronát.

Jelentést tett az elnökség az egyesület által kiadott összegről.

Az egyesület fehérmű osztályának bevétel volt 2332 korona, kiadása 2259 korona, amelyből párnákat, lepedőket, fehérműveket, köszereket szertek be.

A csomagoló védelemre is tekintélyes összeget adtak ki csomagoló kelengyékra. A hadiárvákra felső és alsóruhákat, a magyi hadiárvák részre cipőket, felsőruhákat, a menekülteknek ruhaneműket, a hadiárvák gyermekei részére nagyobb mennyiségű ruhát szertek be és osztották ki. Az egyesület felhívására a közönség nagy mennyiségű párnahajat juttatott a beteg katonák javára.

A pénztárnok jelentése szerint az egyesület bevétel volt 151.000 korona, kiadása 80000 korona, pénztári maradvány 71.000 korona. — Tudomásul vették.

Pally Lajosné indítványára Husvét alkalmából a sebesült és beteg katonák részére élelmiszer és más ajándékokra 500 koronát szavaztak meg. Ebből a súlyos betegek édességeket, halcsont kapnak, a láb- és csontok pedig cigarettát s más ajándékokat kapnak.

A Vörös-Kereszt hölgyei az egyesület által vásárolt lisztből otthon készítenek kálácsot, mézeset stb.

Ezzel az ülés véget ért.

* „Korona szappan-por.” Nem kell szappan, sem szóda, sem mosópor. Hőfehérre mos, a ruhának nem árt, minden csomagon a törvényszéki vegyész tanúsítvány. Egy félkilós doboz ára 25 kgr. ruhára 1 korona. Egyedüli főraktár: Farkas István „Apolló drogeria” Nagyvárad. Telefon 13-02.

* Gyöngyösi rózsás arc a nő legszébb dísz. Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki ráncot hogy eltüntethesse. Elég ha a megbecsülhetetlen Y-PO crémet és szappant használja melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát eltünteti a ráncokat, szeplőket, mitesereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Kapható: Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rátócs-utó 7/B. Rimánóczy palota.

Rejtélyes rablótámadás Biharpüspökiben.

Leütötték a község egyik jómódu gazdáját.

Biharpüspöki községben rejtélyes rablótámadás foglalkoztatja a lakosságot. Kedden este a község egyik jómódu gazdáját hátulról támadva, még eddig az ismeretlenség homályában rejtőző egyén leütötte. A halálosan sérült gazdamebert beállították a kórházba, ahol haldoklik. Az esetről a következő tudósításunk szól:

Biharpüspöki községnek egyik jómódu, tehetőse gazdája P. Nagy Lajos. De amilyen tehetőse, épp oly zsugori. Egyedül lakott házában, szolgát nem tartott, minden munkát egyedül végezt, sajnálta a legutolsó garast is. Ezért aztán nem is nagyon kedvelték a faluban.

Hétfőn bejött Nagy Lajos a tavaszi vásárra, eladott két lovat. Néhány ropogós százast zsebre vágott az árából, de nem igen ujságolta senkinek, hogyan keltek el a lovak.

Kedden este 9 óra tájban több baptista asszony igyekezett hazá az imaházból. Épp a Nagy Lajos portája előtt haladtak el, mikor kiáltás ütötte meg fülüket. Az öreg Nagy kiabált:

— Zsófi te, gyere csak át!

Az asszonyok mindjárt rosszat sejtettek, mivel az öreg nem igen szerette rokonait olyan nagyon, hogy késő este magához hívja őket.

Besiettek hát a szomszédban lakó Zsófihoz, P. Nagy Ferencnéhez, az öreg zsugori sógoránéhoz és hívták magukkal, hogy biztosan baj van az öregnél, menjenek át.

Mikor beléptek az udvarra, szemközt jött velük imbolygó léptekkel Nagy Lajos, olyasmint mormogott a fogai között:

— Gyerekek, keressék a gazembert!

Kezében vasvillát tartott, amellyel bele beledeft az udvaron levő szénakazalba.

De ekkor már alig bírt járni, s az asszonyok rémülten vették észre, hogy az öreg nagyon sápadt, majd megtántorog és lezuhan az udvar földjére. Csak ekkor látták, hogy Nagy Lajos fején hátul óriási seb tátong, amelyből erősen szivárog a vér.

Kérdégetni kezdtek, hogy ki bántotta, — az öreg alig hallhatóan mormogta:

— Az a semmirekellő Papp Géza ütött fejbe azzal a lapáttal.

A pitvarban csakugyan megtalálják a vaslapátot, amelyre véres hajszálak tapadtak. A támadó mindjárt elhajította magától a véres szerszámot.

A csendőrség még az új folyamán széleskörű nyomozást indított, azonban ezidáig még nem tudtak világosságot deríteni a rejtélyes ügyben.

A faluban tényleg ismernek egy Papp Géza nevű székfű katonát s így nem lehetetlen, hogy a rablótámadást ő követte el. Hogy pénzt vitt e magával a rabló, még titok.

Nagy Lajost tegnap délelőtt beállították a biharmegyei kórházba, azonban a megjelent Beöthy Kálmán rendőrtisztviselő az életveszélyesen sérült gazdát nem tudta

kihallgatni, bár félig eszméletlenül volt. Csak jelekkel intgetett. A rendőrtisztviselő megkérdezte, hogy jó helyen van-e a pénze? Nagy Lajos igenlőleg bólintott.

Állapota igen súlyos, tegnap délután már agonizált, így a halál csak órák kérdése.

A Szociális Missziótársulat

nagyváradai Leányklubjának megalakulása.

Ezen a címen, mint a Szociális Missziótársulat intézménye, alakult meg tegnap Nagyváradon a Leányklub a Kath. Kör választmányi helyiségében nagyon látogatott értekezleten, amelyen jelen voltak:

Alnödr Margit, Baranyi Boriska, Belezsny Annus, Buhl nővérek, Brán Mariska, Baranyai Gizzi, Balogh Emmy, Boócz Irma, Bakó Böske, Csepreg Erzsike, Csipkés Bözsike, Dabrocsent Mogyi, Elekcs Ilus, Fehér Margit, Forgách nővérek, Fiser Erna, Gerendy Rózsi, Gazdag Irma, Gyulay Lily, Gramma Aranka, Hannig Aranka, Horthy Gizzi, Justh Mária, Jakoby Lujzi, Kaway nővérek, Kiss Valy, Kiss Rózsi, Korbély Ibolyka, Kovács Gizzi, Kövér Ily, Klemens Ica, Kollárszky nővérek, Kopp Judit, Mazalik Gaby, Mann Lenke, Mayr nővérek, Mészey nővérek, Németh Ilonka, Nadányi Klári és Joli, Orbán Ilma, Olasz Erzsike, Paksi Leona, Pozsonyi Olga, Peynár nővérek, Pajor Mici, Rácz Manci, Somogyi Ily, Sas Aranka, Szabó Erzsike, Sztachó Duó, Sztachó nővérek, Steinhaecker Ady és Valy, Tóth Erzsike, Tóth Irén, Ujfaluassy Ilonka, Varró Ilonka, Voronyák Olga, Biras Ilona, Kellner Ady, Madzidraszky Anna, Stettner M., Szabó Erzsike, Fekete nővérek, Tabéry Manci.

Az értekezletet Szilágyi Dózsa premontréi tanár nyitotta meg, aki már évek óta a Szociális Missziótársulat közgyűlésileg megválasztott igazgatója s mint ilyen vezeti a leányklubot. A misszió nővéreket is azzal a szándékkal hívta le a múlt év decemberében tartott szociális estére, hogy a leányklubot megalakítsák, amelynek, mint egy szociális iskolának, célja szociális önképzésre és gyakorlatokra alkalmas adni, annál is inkább, mert Nagyváradon a szociális működés tere mindinkább kiszélesedik és ez újabb munkatérket követel. A Szociális Missziótársulat egész országra kiterjedő gyakorlata és lelki mélysége a leányklubnak egyik főerkölcsi ereje s ez a körülmény, hogy a misszió nővérek nem egyszer fogják a klubot megátogatni, mindenestre nagy biztosíték a klub jövő fejlődésére nézve.

A klub az ideálókért lelkesedő és tevékenységre vágyó ifjú női léleknek otthona és iskolája lesz, amely erkölcsi alapra támaszkodó egészséges szociális gondolkodást és a működésre való kedvet, előkészületet, önképzést adja meg. Ezen cél szolgálják az előadások, a könyvtár, a szórakoztató együtt-lét stb.

Az elnökséget a Szociális Missziótársulat nevezte ki: elnöke Kővér Ily urhölgyet,

aki január havában a Szociális Missziótársulat budapesti leányklubját és többi intézményét tanulmányozta s már eddig is sokoldalú és lelkes működését fejtette ki Nagyváradon. Az elnök Kiss Valy, aki nagy lelkesedéssel vett részt a leányklub előkészítő munkájában. Mután Szilágyi Dózsa üdvözölte az elnököt, működéséhez Isten áldását és sikert kívánt, Kővér Ily elfoglalta az elnöki széket. Kedves közvetlenséggel szólt az értekezlethez és megköszönvén a Szociális Missziótársulatsnak a bizalmat, kérte a klub támogatását, mert csak vállvetett munkával és megértéssel lehet értékeset alkotni. Majd elbeszélte tapasztalatait, amelyeket a budapesti leányklubban szerzett: önművelődés, jókedv és testvériség által a leányklub egy nemess értelemben vett modern lánynak iskolája és otthona lesz.

Azután áttért az értekezlet a tisztikar megválasztására: jegyző Szabó Erzsike, pénztáros Somogyi Ily, könyvtáros Mann Lenke, karmester Belezsny Annus, a rendezők a következők lettek: Sas Aranka, Voronyák Olga, Pajor Mici, Sztachó Pálma, Tóth Erzsike, Németh Ilonka, Kolozsváry Margit.

Együttal az értekezlet kimondta, hogy csatlakozik a Szociális Missziótársulat központi Kath. Leányklubjához és ezzel együtt tagja az Országos Szociális Missziószerettségnek. Továbbá köszönetet szavazott Grócz Béla nagyprépostnak, aki 1000 koronát adott a leányklub céljaira.

A Leányklub felirattal üdvözölte Farkas Edithet alapítványi hölgyet és a Szociális Missziótársulat alapító főnöknőjét. Az értekezlet a legszebb reménytel és munkakedvvel tele oszlott szét.

Megkezdődött a petroleum árusítása.

Mindenki egy litert kap márciusra. Tolongás főlöseges.

Lukács Odón polgármester-helyettes a következő hirdetményt teszi közzé:

Tudatom a város közönségével, hogy a m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur 33120/1916. sz. rendelete alapján a petroleum árusításával megbízott kereskedők csak Nagyvárad város közönségének ügyosztálya által kiadott sorzámmal az ügyosztály pecsétjével és a tulajdonos nevével ellátott jegy felmutatása ellenében fognak petroleumot kiszolgáltatni.

Március havára egy nagyváradai lakos egy liter petroleumot kaphat, mikor is a petroleumjegy megfelelő részét a kereskedő átlyukasztja és bélyegzőjével ellátja.

Figyelmeztetem a város közönségét arra, hogy a város egész lakosságának petroleum szükségletét a rendelkezésre álló mennyiség figyelembe vétele mellett állapítottam meg március havára egy literben. Tehát mindenki számára, aki szükségletét bejelentette, jut a petroleumból, ennél fogva főlöseges időpazarlás a petroleumot eláruló üzletek előtt való csoportosulás és tolongás.

Amennyiben még március havára a város részére petroleum beérkeznék, erről valamint az azután még póllólag kiszolgáltandó mennyiségről a közönséget külön hirdetményben fogom értesíteni.

A petroleum ára litterenként 52 fillér és 1917. évi március hó 15-én, esztendőktől kezdődőleg a fűszerkereskedőknél kapható.

A városi közlemezés megadóztatása.

Gyarmathy Viktor dr. h. pénzügyigazgató nyilatkozik.

A Nagyvárad Napló ma azt jelentette, hogy a városi élelmezési és fuizemet alighanem megadóztatja a pénzügyigazgatóság. Ez az adó körülbelül 15 000 korona lenne. A két városi vállalkozás eddig mentes volt a harmadosztályú kereseti adótól.

Pénzügyi körökben azonban egyre nagyobb figyelemmel kezdték kísérni a város viselkedését a két üzemmel szemben. Mind a kettőt közigazgatási tisztviselők dirigálták, vezetőik, de az üzemi alkalmazottak egyáltalán nem voltak közigazgatási alkalmazottak is. Sőt a legutóbbi hetekben már a város tekintélyes lakbért, illetőleg helyiségbért követelt ezekre az üzemekre a városi helyiségekért azzal, hogy semmi közük a közigazgatáshoz. E bér 30.000 korona lenne.

Igy megtörtént, hogy Baka Ferenc, a III. osztályú kereseti adó tárgyalási előadója először szóbeli, majd írásbeli bejelentést tett Németh István kir. pénzügyigazgató előtt a város két üzeme ellen azzal, hogy mivel a város szarját is bizonyos, hogy se a közlemezési ügyosztály, sem pedig a fuizem nem tartozik a város közigazgatásához, a nyereségi adó alá esik. Hivatkozik a bejelentés éppen Nagyvárad villamosművére, a melyek sokáig kikerülték az adózást, de végül a legfelső fórumok döntései adófizetésre kötelezték.

Nagyvárad közlemezésének a megadóztatását pedig megint a közönség fogja megérteni, mert az esetleg rákivetett 10—15 000 korona adót a közfogyasztásnak kell behoznia. Nagyvárad elvi kérdéssé teszi a két altruista üzemének a megadóztatását és a legfelsőbb fórum döntéséig vési, mert úgy hiszi, jogilag nagyon vitatható a megadóztatás kérdése.

E kérdésben Lukács Ödön főjegyző is nyilatkozott s tagadja a megadóztatás jogosságát.

Felkerestük Gyarmathy Viktor dr. helyettes pénzügyigazgatót, a kereseti adóügyek intézőjét, aki kérdéseinkre a következő választ adta:

— Tényleg tudomásomra hozták a városi közlemezési fuizem nyereségeit, amelyeket egyes cikkeknél elért, a listánól például félmillió koronát. Viszont arról is tudomásom van, hogy más cikkeknél veszteségek állottak elő s e nyereségből fedezték. A jövődelem megadóztatásának kérdése még embrióban van, közöltem a jelentést Németh István pénzügyigazgató urral, ennyi az egész. A kérdés megfontolandó, mert a közlemezés közüzem, a háborus viszonyok hosták létre s a háboru meggyűnésével eo ipso megszűnik. Aligha nyereséskedési vállalat, inkább a közlemezési cikkek egyenletes elosztására szolgál s készjéltéi jellegű ez a Lukács Ödön polgármesterhelyettes vezetésével kitűnően funkcionáló hivatal. Még tisztán a kérdés felvetésénél tartunk, tehát semmi se történt, ami a közönség aggodalmára okot adhatna. Mert a végén a közönség fizetné meg a közlemezési üzemre kirótt adót is. Ez ez nem lehet a cél. Hogy a minisztérium

döntsen e kérdésben? Valószínű, hogy országos döntés lesz, de egyelőre nem aktuális a kérdés.

A lakbérleti bizottság második tárgyalása.

A lakbérleti bizottság tegnap második tárgyalását tartotta Bajor Antal vezető kir. járásbíró előkléte alatt. A bizottságnak ezúttal Darvassy Lajos nyugalmazott városi tanácsos és Láng József könyvkereskedő voltak a tagjai.

A bizottság elé két ügy került.

Egy hadbavonult felesége panaszt tett, hogy a ház zárgondnoka lakásukat felmondta.

A tárgyaláson megállapítást nyert, hogy a felmondás azért történt, mert a panaszos hadbavonulásának idejére lakását albérletbe adta és több lakbért vesz be, mint amennyit a szerződés szerint fizet. Miután a tárgyalás során igazolást nyert, hogy a panaszos a megállapított 500 korona bért pontosan fizeti, a bizottság a felmondást érvénytelennek nyilvánította.

A másik ügy tárgyalás előtt a felsok meggyezésével nyert befejezést.

Pofozkodó bankigazgató.

Banktisztviselők eztrájkja.

A napokban bejárta a lapokat a hír, hogy az Országos Községi Bank rt. tisztviselői eztrájkba léptek. Csak most derültek ki az előzmények, melyek a bank igazgatójának, Zakár Ferenc nevével állnak össze függésben. Zakár Ferenc azelőtt nagyvárad bankigazgató volt s innen ment az Országos Községi Bankhoz.

A bank tisztviselői 35 százalékos drágasági pótléket kértek, ami az általános drágulás sok ezer százalékhöz viszonyítva bizonyára nem is túlzott követelés, különösen ha figyelembe vesszük, hogy az Országos Községi Banknál a legmagasabb „osztályfőnöki“ fizetés havi 266 korona volt s a főkönyvelő 185 korona havi bérért dolgozott. Egy Cseresznyés Amália nevű hódakissasszony, ki a szerjegyzosztályt önállóan vezette, annak pénztárát kezelte és szerjegyek eladásával is foglalkozott, havi 70 (hatvan) korona fizetést húzott s díszéretes szorgalmáért március elején havi 6 (hat) korona fizetésemelést kapott.

A Községi Bank eztrájkoló tisztviselői közül Szakáll Zoltán hírfőn felment a bankba, hogy Zakár Ferenc igazgatóval a maga és társai helyzetéről beszélgessen. Zakár igazgató a fiatal tisztviselőt bevezette a szobájába, ott kétszer pofonvágta, letaparta egy fotelba és megrugdosata, füleit ráncogálta, végül pedig belalékte egy sarokba, ahol a szerencsétlen fiatalember alaposan beütötte a fejét.

Ez után a fogadtatás után a házart ajtóknál Zakár igazgató faggatni kezdte Szakállt, hogy valija be, ki bujtotta fel őtet a eztrájkra, mert ha est meg nem teszi, a rendőrségre fogja juttatni, viszont ha megteszi, akkor nagy karriért futhat még be a banknál.

A győzge fiatal tisztviselő, aki fizikailag nem bírt dühöngő direktorával, eszergikusán tiltakozott az ellen n feltetés ellen.

hogy elárulja társait s csak azon volt, hogy mielőbb kijuthasson az igazgató szobájából.

Amikor az igazgató látta, hogy se veréssel, se szép szóval nem jut semmire, kijelentette Szakállnak, hogy nem bánja, irathatnak a eztrájkolókat a lapokkal, amit akarnak, ez neki csak reklám, mert a közönség legalább értesül arról, hogy az Országos Községi Bank is létezik.

Az igazgatótól való távozása után Szakáll a Pénzügyügyi Tisztviselők Országos Egyesületének ügyészével, dr. Rónai Zoltánnal jegyzőkönyvet vététt fel az eztról s megbizta, hogy a verekedő igazgató ellen tegye meg a bünyenyítő feljelentést is.

A magyar városok gazdálkodása ellen.

Kormányközbelépést kérnek.

A képviselőházban Simonyi-Semadam Sándor néppárti képviselő beszédében éles kritikát gyakorolt a városok gazdálkodása felétt s arról a kérdéstről a következőket mondta:

— A telepítésen kívül másik feladat az volna, hogy a városaink gazdálkodását a kormány vegye a kezébe. Erre most mellékesen térek ki, ez olyan téma, melylyal egy egész napot felöllehetünk, de hogyha már mindent centralizáltunk, nem engedhetjük, hogy továbbterjedjenek azok a gazdasági bűnök, melyek a városok kezelésében mutatkoznak. A kormány vegye kezébe a városok gazdálkodását, mert azokénál rosszabb gazdálkodás Magyarországon nincs.

A viszhang e felszólalásra meg is érkezett csakhamar Debrecenből, ahol a városi közgyűlés az 1917. évi költségvetést tárgyalta.

Több bizottsági tag élesen bírálta Debrecen gazdálkodását. János Zoltán bizottsági tag oly sötétnek látja a város gazdasági helyzetét, hogy javasolta: kérje a közgyűlés a kormánytól kormánybiztos kiküldését Debrecen gazdálkodásának a megvizsgálása céljából.

A vidéki városok most egymásután nyilatkoznak a kérdésben s kormányközbelépést kérnek, mert a deficitel nem tudnak megküzdeni.

Árdrágítási ügyek a törvénytöréseken.

A királyi törvénytörés árdrágítási ügyekben ítélkező második tanácsa Ember Géza táblabíró előklésével a következő ügyekben tart tárgyalást:

Grósz Béla nagyvárad szőlőbirtokos, kereskedő közszükségletre szánt sonkelyos mézet nagyobb mennyiségben halmozott fel, anélkül, hogy hivatalsszerűen ezzel foglalkozott volna s e mennyiség a házi szükségletét tetemesen túlhaladta. A felhalmozás nyereséskedés céljából történt.

Guba Eszter nagyvárad lakos zabot vásárolt össze literszámra s azt nyereséskedés céljából nagyobb mennyiségben halmozott fel.

A tanács tárgyalja még Román Irimie mézesi bíró hadisegély körül elkövetett visszaélésekre vonatkozó ügyét.

A Kath. Kőr negyedik közművelődési estélye.

Pénteken, a hó 16 án délután 5 órakor tartja a Kath. Kőr negyedik közművelődési estélyét a Szent László-teremben. A rendezésnek sikerült oly kiváló előadókat megnyerni a közreműködésre, hogy a kitűnő és változatos műsor minden pontja kellemes, tanulságos és szórakoztató lesz. Az estélyen ezen alkalommal dr. Krüger Aladár fog beszédet mondani. Közreműködik a pénteki közművelődési estélyen Angyal Ilos polg. isk. tanárzó is, akiknek a neve tegnapi számunkból tévedésből kimeradt.

A műsor a következő:

1. Beethoven: Mondschein szonáta III. tétel. Zongorán előadja Angyal Ilos polg. isk. tanárzó.
2. Költemények. Szavalja Polgár Marika, a Szigligeti-színház művésznője.
3. a) Händel: Largo. b) Schubert: Ave Maria. Hegedűn előadja Ambrózy Irén zene-tanárzó. Harmoniumon kíséri Vucskics Ottóné országy.
4. Beszéd. Tartja dr. Krüger Aladár.
5. a) Major J. Gyula: „Az est”. b) Mandelszohn: „Mi lenne dalok nélkül.” Háromszólamú női kar. Éneklik az Orsolya zárdai tanítóképző intézetének növendékei. Beléptől nincsen.

Dupla fizetés a tisztviselőknél.

Szegeden most tartják a márciusi közgyűlést, amelynek napirendjén egy érdekes tárgy is szerepel.

Fodor Jenő tanácsnok a márciusi közgyűlés elé azt az indítványt terjeszti, hogy a most érvényben levő 25-35 százalékos háborús segély száz százalékra emeltesse. Az indítvány szövege a következő:

1. Mondja ki a város törvényhatósági bizottsága, hogy a kormányhoz oly értelmű feliratot intéz, melyben a közszolgálati alkalmazottak újabb háborús segélyezéséről szóló 1916 évi XXV. t. c. által november hóig az állami, városi stb. tisztviselők részére biztosított 25-35 százalékos segélyt már július elsejétől kezdődőleg száz százalékra emelje fel.

Ezre névze az országgyűlés elé javaslatot terjeszzen.

2. Kérje fel a város mindkét kerületnek országgyűlési képviselőjét, hassanak oda, hogy az erre vonatkozó törvényjavaslat sürgősen elkészüljön a mielőbbi letérnyalható legyen.

3. Kérésse meg a törvényhatóságokat, hogy a kormányhoz hasonló szellemben irjanak fel.

Az indokolásban kifejti, az ériái drágaság ellenében a tisztviselői kar tehetetlenül hi van szolgálatva a változó árulámszámoknak, pedig ezekben a történelmi időkben jobban mint valaha, egész lélekkel kell dolgozni a napi gondok minél kevesebbé nyugózzák le a tisztviselők lelkét. Képat rajzol róla, hogy élhet meg egy több gyermekes tisztviselő a mai jóvedelméből. Elég az áldozat a fronton, a front mögött ne pusztuljanak el családok.

* **Köhögés, hurut, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatású szer a Farkas féle hurut szeletke.** Ára 1-20 kor. Kapható Farkas István „Apoló” drogeriájában Nagy-vár, Rákóczi-ut 7/B. Tejkonserv is kapható.

HIREK

Március 15.

Harmadszor fogan vérben immár a magyarság március idusa. Vérben és könnyben, gyászbán és szomorúságban, a háborús nélkülözések között ünnepli a magyarság a szent napját, amelynek védelmére oly sok vér folyt el egykor a folyik ma is.

Harmadszor jön vissza a világháboru szörnyű forgatagában március 15-ike, harmadszor ünnepeljük a szent ünnepet legjobbjaink távollétében, nemcsak a múlt, hanem a jelen hőseire, vitézeire emlékezve, hozzájuk is átküldjük fájdalmas sóhajainkat.

A hagyományhoz híven a polgárság megünnepli a napot. A függetlenségi a 48-as párt a Rimanóczy-ötterem körösparti részén este 8 órakor társas összejövetelt tart, amelyen a Szociális asszisztársaság is részt vesz.

A főgimnázium ünnepélye.

A premontrai főgimnázium ifjusága a Katholikus Kőr Szent László termében délután 5 órakor tartja ünnepélyét a következő műsorral:

1. Csokonai-nyitány. Előadja a főgimnázium zenekara.
2. Megnyitó beszéd. Tartja: Hoványi János VIII. o. t.
3. Bucer Eötvösfői. Zen. sz. Balczay A. Énekli az ifj. énekkar.
4. Ének minden emberhez. Sik Sándortól. Szavalja: Bartók Mátyás VIII. o. t.
5. Két kongoraszám. Előadja: Ternyei Edith VI. o. t.
6. Ünnepi beszéd. Tartja: Szombach Gottard prem. tanár.
7. Talpra magyar! Zen. sz. Rutch M. Előadja az ifj. énekkar.
8. Himnusz. Énekli az ifj. énekkar.

Március 15-ike a Kir. Kath. tanítóképző intézetben.

A Kir. Kath. tanítóképző intézet a vele kapcsolatban lévő elemi gyakorlati iskolával együtt, ma, március 15-én d. e. 9 órakor az intézet nagytermében (Csengeri u. 2) hazafias ünnepélyt rendez. Belépti díj nincsen. A műsor a következő:

1. Himnus. Éneklik a tanítóképzőintézet növendékei.
2. Kárpáti ének Sik Sándortól. Szavalja: Gyenge István gyak. isk. IV. o. t.
3. „Szerenád a Tisza-ház előtt” az „Oeskai brigadéros”-ból. Előadja hegedűn Schrelczor Béla III. é. tan. jelölt. Zongorán kíséri Rottensteiner Lajos IV. é. tan. jelölt.
4. „Rab madár imája” „Talizmán.” Szavalja Krisztik János III. é. tan. jelölt.
5. Ünnepi beszéd. Tartja Szelle Kálmán IV. é. tan. jelölt.
6. Talpra magyar Kacsóh Pongráctól. Éneklik a gyakorlati iskola növendékei.
7. Petőfi szelleme Harsányi Lajostól. Szavalja Rozsly István gyak. isk. IV. o. t.
8. „Mi a haza?” Szövegét írta Ábrányi Emil, melodramatikus zenéjét szerzette Horváth Ákos. Szavalja Marschal József IV. é. tan. jelölt. Zongorán kíséri Rottensteiner Lajos IV. é. tan. jelölt.
9. Szózat. Éneklik a tanítóképzőintézet növendékei.

Kezdeté délelőtt 9 órakor.

A nagyváradon újvárosi róm. kath. fiúiskola márciusi ünnepélye ma délelőtt 8 órakor kezdődik. Szavalnak I. osztályból:

Hant Kálmán, Hauer Pál, Tarján János II. osztályból: Halmos László, Mányok Lajos, Kereszty Péter. III. osztályból: Káger Aladár és Szauer György. IV. osztályból: Heer József és Vajnovszky Károly.

* **Gróf Széchenyi Miklós megyéspüspök itthon.** Gróf Széchenyi Miklós v. b. t. t. megyéspüspök Bácsbólyából Ófelségénél kiballgatáson tisztelgett, tegnap este székelyre hazatért.

* **Kongregációi élet.** Az Urak Mária kongregációja ma délután fél 7-kor tartja összejövetelét a szokott helyen.

* **Ferdényi Kálmán kitüntetés.** Ferdényi Kálmánt, a 37. gyalogezred tartalékos tábori lelkészét az ellenességel szemben vitéz és önfeláldozó magatartásáért a legfelső dícsérő elismeréssel — a kardok egyidejű adományozása mellett — tüntette ki a király. A megérdemelt kitüntetést a hivatalos lap tegnapi száma közli.

* **Pro Transsylvania Bihar megyéhez.** Báró Josika Samu és gróf Széchenyi Miklós, a Pro Transsylvania névben hazafias hangú átiratot intéztek Bihar megye alispánjához, amelyben felkértek az alispánt, hogy a vezetése alatt álló törvényhatóság területén indítson társadalmi mozgalmat a Pro Transsylvania érdekében. Az egyesület, mely Zita királyné legmagasabb védnöksége alatt áll, tudvalevőleg az elpusztult Erdély újjáépítésére, az elmenekült és önkormányzatok lakosság megsegítésére alakult. Erdélyben — az átirat szerint — 3500 ház pusztult el és körülbelül 350 000 ember lett földönfutóvá, akiknek minden vagyona megsemmisült, csak a pusztán élők maradt meg. A 14 éven aluli gyermekek száma, a kikről napközi otthonokkal kell gondoskodni, közel 100 000, ezeknek létét ötéves ruhákkal is el kell látni. Mindezek alapján, de azért is, mert az országban még hátralevő 4 hónapig mintegy 15000 ember élelmesését is a Pro Transsylvania vállalkozás kéri az alispánt, hogy az erdélyiek segélyezéséért a mozgalmat mihamarabb szentes mederben indítsa meg.

* **Lakos Róbert kitüntetés.** A hivatalos lap közli, hogy a király Lakos Róbert, egy hadsergőzközponti tűzészertanár beosztott 4. honvédszolgálati századot a háborúban teljesített kitűnő szolgálatai elismerésül a hadidíszlányos Ferenc József rend lovagkeresztjével tüntette ki.

* **Apologiai kurzus** lesz ma délután 5 órakor urinők részére a Szent Orsolya zárdai nagytermében.

* **Katonai kitüntetések.** A király — a hivatalos lap közlése szerint — újdíjaz legfelső dícsérő elismeréssel (a kardokkal) tüntette ki Szabó János 37. gy. e. beli tartalékos főhadnagyot, dr. Fuchs Zoltán 4. honvéd gy. e. beli tartalékos főhadnagyot, Zádán Gy. László 4. honvéd gy. e. beli főhadnagyot és dr. Weisz Fülöp 4. honvéd gy. e. beli népfelkelő főhadnagyot. A király legfelső dícsérő elismeréssel tüntette ki Barényi Ferenc, a nagyváradi országos esendőriskola állományába tartozó esendőrszázadost.

* **Börtönre ítelt újságíró.** Szűcs Alajos győri származású, volt aradi, majd nagyváradi újságíró a temesvári hadbírósg elé került, mert Aradról megszökött az esendőtől és egy év alatt egész sereg büncselekményt, okirathamisítást, lopást, csalást és hamis név használatát követte el, amire végre Nagyváradon letartóztatták. A bírósághoz került fiatalembert a katonai bíróság két évi szigorított börtönnel ítélte.

Serbán János elfogelta állását. Budapesti tudósítók jelei: A 8 órai Ujság írja: **Serbán János** miniszteri tanácsos Bécsbe utazott, hogy a közös élelmiszerügyi bizottságban elfoglalja a helyét.

Három évi börtönrre ítélték Reznicek ezredesét. A temesvári hadosztálybíróság harminc napig tartó tárgyalás után **Reznicek Emil** nyugalmazott ezredes, a nagybeszkeraki 29. pótzásalóalj volt parancsnokát az állam hadereje ellen elkövetett bűntett miatt a katonai büntető törvénykönyv 327. szakasza alapján **három évi börtönrre** és kemény fekhelyen szigorított nehéz börtönrre, tisztijelvényének elvonására és összes rendelkezésének és kizárásának elkövetésére ítélték. A hadosztálybíróság a büntetésével vádolott **Nikolin István** 29. gyalogezredbeli kaptart két esztendőre nehéz börtönrre, **Markov Emil** Milán és **Joanovics Jefa** 29. gyalogezredbeli közlegényeket hat hat havi nehéz börtönrre ítélték, amit a vizsgálói foglalkozással kitöltöttnak vettek, **Véssics Száva** 29. gyalogezredbeli közlegényt pedig felmentette. Az ítélet ellen az elítéltek és védők semmisségi panaszt jelentettek be, **Véssics Száva** pedig az ítéletben megnyugodott.

Eaküvő. Székely János géplakatos a hó 15-én vezeti oltárhoz kedves menyasszonyát Szalai Erzsikét az újvárosi ref. templomban.

2863 kitüntetés. 2863 kitüntetés, 196 kinevezés, 102 átnevezés, 14 szabadsággazdálkodás, 47 nyugdíjazás, 321 előmozdítás van a héten a Közlöny-Hadügy katonai hetilapban, melynek előfizetési ára negyedévre 6 korona és amelynek kiadóhivatala IX. ker., Üllői ut 11-13 sz. alatt van.

Csütörtöki napokon nem vesz fel csomagokat a posta. A mai naptól kezdve a magánbeszélgetések felvétele minden hét csütörtökjén az összes postahivatalokban szünetel, e csütörtöki napokon csak „szükséges” (hadfelzárelési, egészségügyi elveket tartalmazó) csomagokat, valamint élelmiszeri, kárpótlási és vetőmagvakat tartalmazó csomagokat lehet postára adni.

Ejegyzés. Korpos József Máv. altiszt Aradról eljegyezte Kádár Matild urleányt Nagyváradon.

Helyreigazítás. Lapunk tegnapi számában közölt adományt, 57 koronát a hadi árvák javára a felsőkereskedelmi leányiskola hallgatói gyűjtötték. Rendeltetési helyére juttattuk.

Talált kulcsok. A Katolikus Kőr keddi vetülő estéjén valaki elvesztett egy szobakulcsot; — pár nappal ezalatt pedig Szaniszló utcán találtak egy wartsim-lekát kulcsot. Mind a két kulcs lapunk kiadóhivatalában átvehető a tulajdonosok által.

Szóló. Eladó 1 kth. Értékzni Uri utca 37 szám.

Felzárkózó NOKIN biztos szerződés 1 koronás 80 fillér. Kapható kiskereskedelmi helyeken. Apolló drogeriájában. Helyi újság 7/B.

Zenatanár lakásán zongora-órákat ad a délelőtti órákban jutányos áron. Gyakorlati délután ugyanott. Cim a kiadóhivatalban.

Bélyeggyűjtemények visszakaponta délután 1/23-tól 1/24-ig a Simon régiókereskedésben, Rákóczi ut.

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Csütörtök: János vitéz
Pénteken: Hó lesz! Az igazi férfi. A fronton. (Kálmán Andor, Forrást Hugó, ifjú Matolay Károly és Hüf László színpadi alkotásainak bemutatója)
Szombaton délután: Nap és Hold.
Szombaton este: Liliomty. (Szigligeti emlékmű.)
Vasárnap délután: Szép asszony.
Vasárnap este: Drótosfő.

Helyi szerzők bemutatkozása.

Hó lesz. — Az igazi férfi. — A fronton...
Hét órakor kezdődik az előadás.

A holnapi színházi est keretében **Kálmán Andor**, **Hüf László**, **Matolay Károly** és **Forrást Hugó** mutatkoznak be, mint szerzők a Szigligeti színház színpadán.

A pénteki est iránt óriási az érdeklődés, már alig van jegy a helyi szerzők bemutatkozásának estélyére.

A három darab bemutatója hosszabb időt véve igénybe, pénteken az előadás kivételesen hét órakor kezdődik.

Egyben felkéri a színház vezetősége a közönséget, hogy pontosan szíveskedjék megjelenni, amennyiben az előadás **Kálmán Andor** „Hó lesz!” c. darabjával kezdődik s ennek esélyesebbi finanszírozásának elvégzésére, hűségükkel hangzójának el a művészeten való későbbi elhelyezkedés látványában.

VIGADO mozgószínház	Csütörtök
	A hegyek alján dráma 4 felv.
Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.	

URANIA mozgószínház	Csütörtök
	A válság oka Dráma 4 felv.
Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.	

APOLLÓ mozgószínház	Csütörtök
	Trilby dráma 3 felv.
Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.	

Vágott TŰZIFA

szükségletét a legnagyobb bizalommal csak **JENEI M. CÉGNÉL** szerezheti be

Nagypiac tér, Kugler és Andrányi palota. Telefon 10-13. szám.

Megrendelések pontosan kimérve, kivanatra házhoz szállítanak.

Kávéház vétel!

Alulírott, mint a Püspök-fürdő évek óta volt bérlője, a nagyközönség szíves tudomására hozom, hogy a **Körös-u. 1 sz. a. levő**

Korzó-kávéház

megvettem és azt teljesen átalakítva és újonnan felszerelve fogom megnyitni.

Allandóan a legkiválóbb kávéházi italok és hideg ételek lesznek olcsó :: árakon kiszolgálva ::

Figyelmes és előzékeny kiszolgálás!

A nagyközönség szíves támogatását kéri

Özv. Dancs Istvánné
kávés.

Olcsó Heti árjegyzék: árak.

Vizespohár csiszolt üvegből	26
Boros pohár csiszolt üvegből	20
Likőrpohár csiszolt üvegből	30
Befőttes tányér csiszolt üvegből	40
Teáscsésze fehér finom porcellán	90
Mocacsésze színes finom porcellán	80
Majolika gyümölcs tányér színezve	60
Kávés csupor színes finom porcellán	60
Gyermekcsupor színes finom porcellán	40
Színes festett vizespohár aranyozással	80
Gyermek fülespohár csiszolt	30
Evőkanál jó erő fémből	60
Vizeskanocsó finom csiszolt üvegből	2
Borosüveg finom csiszolt üvegből	2
Befőttes állvány finom csiszolt üvegből	2
Fűszer tartó finom majolika színezve	2
Virág üvegváza színes díszítéssel	2
Virág üvegváza színes aranyozással	2
Virág majolikaváza aranyozással	2
Virág majolikaváza aranyozással	1
Virág üvegváza színes üvegből	1
Virág váza porcellán színes Roccoco	1
Látképes emlék kávésbögre	150
Látképes emlék gyermekbögre	150
Szentkép aranyozott kávésbögre	150
Szentelt viztartó színes porcellánból	1
Szentelt viztartó aranyozással	150
Szentelt viztartó színes duseranyozással	2
Szentelt viztartó finom aranyozással	3
Kávédaráló amerikai patent	7
Porcellán francia kivitelű nyeles lábos	4
Porcellán francia kivitelű nyeles lábos	3
Porcellán francia kivitelű nyeles lábos	2
Tűzálló barna porcellán tejes lábos	4
Vizeskészlet színes festett aranyozással	5
Boroskészlet színes festett aranyozással	5
Söröskészlet színes festett aranyozással	5
Likőrkészlet színes festett aranyozással	5
Teáspohár valódi alpaca foglalattal	2
China ezüst vajtartó finom kivitelben	5
China ezüst gyümölcskosár finom kivitel	5
China ezüst gyümölcs állvány színes	10
Teáskészlet színes roccoco aranyozással	12
Kávéskészlet színes roccoco aranyozással	12
Feketéskészlet színes roccoco aranyozással	12
Mosdókészlet színes fayence felszerelve	13
Ebédőkészlet színes roccoco aranyozással	36

Eladás nagyban és kicsinyben.

Ablak üvegezés! Répkeretezés!

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg nagykereskedés
Zöldfa-u. 13. Telefonszám 372.

Főszerkesztő: **Dr. KRÜGER ALADÁR** | Felelős szerkesztő: **Dr. PAPP KÁROLY**

Uj könyvkötészet.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a Rákóczi-ut 20. sz. alatt, a volt Bihar-nyomda r. t. házában egy a mai kornak teljesen megfelelő

könyvkötészetet

rendeztem be, ahol minden e szakmába vágó munkálatokat jutányos árban készítek

Bátorodom hivatkozni negyed évszázadon keresztül előbb a Lévai cégnél utóbb a Bihar-nyomdánál mint munkavezető eltöltött időmre és kérem azt a sokoldalulag megnyilatkozott bizalmat továbbra is személyemnek átruházni.

Tisztelettel

Orenics Alajos.

!! Telefonszám 94. !!

Tanuló felvétetik.

Mezőgazdáknak saját gazdasági szükségletükre szolgáló köles hántolását a Hadi Termény-Részvénytársaság feltételei szerint elvállaljuk.

Moskovits Adolf és Fiai
„Adria“ R. T. Nagyváradon.

Az Erzsébetligeten lévő **4 uj földszintes** házban egy és két szobás lakások mellék helyiségekkel május hó 1-re kiadók,

Értekezni lehet a 3. épületben Iskó házmesternél, vagy Incze irodában Bémer-tér 3.

Szőlőtörkölyt

kiegetett vagy kiegetetlen állapotban legmagasabb árban vásárolunk.

Moskovits Mór és fia
Részv.-Társ. Kolozsvári-u.

Vas és rézágak

afrik és lószőrmatracok, amerikai és sodrony-ágybetétek : összehajtos ágyak eredeti gyári árakon kaphatók

Tátray Sándor

r-t.-nál Körös-utca 11.
Telefon szám : 558

Jóny Lajos margittai kir. bir. végrehajtója 81-1917. vht. szám.

Árverési hirdetmény.

A margittai kir. járásbíróság 1916. Pk. 3566/6 sz. végrehajtást rendelő végzése alapján Posszert Gyula ügyvéd által képviselt Kolozsváry Károly végrehajtható javára az 1916 évi november hó 28 napján foganatosított kielégítési végrehajtás alkalmával lefoglalt ingókra a margittai kir. járásbíróság 1916. Pk 3566/8 számú kiküldő végzése folytán 120 korona tőke, ennek 1913 évi január hó 1 napjától járó 5% kamata, 1/2% váltódíj, 186 kor 89 fillér bíróság megállapított költség, 2 kor 60 fill. árveréstőzsdij és még felmerülendő költségek kielégítésére árverést hirdetek melyre: **Tóti községben** végrehajtást szenvedő lakásán leendő megtartására határidőül: **1917. évi március hó 23. napjának délelőtti 9 óráját** kitűzöm, amikor a bíróság lefoglalt és 1020 koronára becsült ingók, u. m. sertés, szena és szárnyakok a legtöbbet ígérőnek szükség esetén bármely alul is eladatni fognak.

A vételér az 1881. évi LX t. c. 198 §-a határozataihoz képest azonnal és készpénzben fizetendő. A netaláni elsőbbségi igények az 1881. évi LX t. c. 111. és 112. §-ai értelmében az árverés megkezdéséig nálam jelentendők be.

Margitta, 1917. évi március hó 4-én

Jóny Lajos
kir. bir. v. h. d.

Nagyteleky és Arany János utca sarkán lévő házban az emeleten egy modern négy szobás lakás erkéllyel és mellék helyiségekkel május hó 1-re kiadó!

Ugyanitt egy **üzlethelyiség** és egy souterrainban lévő egy szobás lakás aug. 1-re kiadó!

Értekezni lehet a házmesternél, vagy INCZE irodában, Bémer-tér 3-ik szám alatt.

NAGYVÁRAD VÁROS VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP:

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

A telep telefonja 514.

A telep telefonja 514.

1 LITER VIZ FELFORRALÁSA
CSAK 4 FILLÉRBE KERÜL.

Értesítjük a város t. közönségét, hogy a legujabb rendszerű Villamos vasalók, főzőedények, tea főzők,

megérkeztek és a legolcsóbb árban kaphatók.

Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb árban telefon rendelésre díjmentesen házhoz szállíthatnak. Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Csillárok, 1/2 wattos izzólámpapótlók 2000 g. gyertyafényig.

Villamos motorok négy választékban kaphatók.

Költségvetéseket díjmentesen készítünk

1 ÓRAI VASALÁS CSAK
12 FILLÉRBE KERÜL.

Főszerelelő telefonja
55.

Főszerelelő telefonja
55.

IZSÁK LIDIA elsőrendű tűzőszalon

Nagyvárad, Park-szálloda
Nagy Sándor-u. 1. telephelyben.

Tűzőket a legelső divat szerint 2 óra alatt elkészítünk, kész tűzőkben egyesek tartók, melltartók és hűsítőfűzőkben nagy választék. Tűzőket választás végett vidékekre is küldünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk. Szolgálati munkánk művésznőnek egyedülállója.
Telefon : 11-53.